

ประกาศกรมควบคุมโรค
เรื่อง การคัดเลือกบุคคลเข้ารับการประเมินผลงาน

ตามที่กรมควบคุมโรคได้เห็นชอบให้ นางพัชรา ตันธีรพัฒน์ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล) ตำแหน่งเลขที่ ๓๓๔ หอผู้ป่วยอายุรกรรม ตึก ๗/๖ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยใน กลุ่มการพยาบาล สถาบันบำราศนราดูร เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อรับเงินประจำตำแหน่งสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๘ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ พร้อมทั้งได้ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อผลงาน ค่าโครงเรื่องและสัดส่วนของผลงานที่จะส่งเข้ารับการประเมิน ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ และให้เปลี่ยนชื่อผลงานวิชาการที่ส่งเข้ารับการประเมิน ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป นั้น

กรมควบคุมโรคได้เห็นชอบให้ นางพัชรา ตันธีรพัฒน์ เปลี่ยนชื่อผลงานวิชาการจากชื่อเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาสำเร็จในผู้ป่วยวัณโรคสถาบันบำราศนราดูร” เป็นชื่อเรื่อง “อัตราการรักษาสำเร็จ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรักษาสำเร็จในผู้ป่วยวัณโรคสถาบันบำราศนราดูร”

อนึ่ง หากมีผู้ที่ต้องการทักท้วง ให้ทักท้วงได้ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศ ซึ่งกรมควบคุมโรคจะมอบให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลตรวจสอบข้อทักท้วงต่อไป ถ้าพบว่าข้อทักท้วงมีมูล กรมควบคุมโรคจะดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๗.๓/ว ๕ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๒ แต่ถ้าพบว่าข้อทักท้วงนั้นเป็นการกลั่นแกล้งหรือไม่สุจริต กรมควบคุมโรคจะดำเนินการสอบสวนผู้ทักท้วง เพื่อหาข้อเท็จจริงและดำเนินการ ตามที่เห็นสมควรต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายปรีชา เปรมปรี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมควบคุมโรค

ผลงานเอกสารวิชาการ

๑. ชื่อผลงาน อัตรการรักษาสำเร็จ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรักษาสำเร็จในผู้ป่วยวัณโรคสถาบัน
บำราศนราดูร

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๐ – กันยายน ๒๕๖๑

๓. คำโครงเรื่อง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัณโรคเป็นโรคติดต่อเรื้อรัง ซึ่งในปัจจุบันได้กลับมาเป็นปัญหาสำคัญทางด้านสาธารณสุข ที่ทวีความรุนแรงและคุกคามสุขภาพของประชากรทั่วโลก องค์การอนามัยโลกจัดให้ไทยเป็น ๑ ใน ๑๔ ประเทศของโลกที่มีภาระวัณโรค วัณโรคที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีและวัณโรคคือยาหลายขนานสูง จากรายงานองค์การอนามัยโลกปี ๒๕๖๐ คาดประมาณว่าประเทศไทยจะมีผู้ป่วยวัณโรค ๑๐๘,๐๐๐ ราย ผู้ป่วยวัณโรคที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ๑๖,๐๐๐ ราย และผู้ป่วยวัณโรคคือยาหลายขนาน ๕,๗๐๐ ราย จากผลการดำเนินงานวัณโรคของประเทศไทยปี ๒๕๖๑ พบว่า มีผู้ป่วยขึ้นทะเบียนรักษาวัณโรค ๘๖,๙๔๙ ราย โดยมีอัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคร้อยละ ๘๔ จำเป็นต้องเร่งรัดความสำเร็จของการรักษาให้ได้ร้อยละ ๙๐ ตามเป้าหมายตามที่องค์การอนามัยโลกกำหนด โดยเร่งรัดลดการตายลดการขาดยา และพัฒนาระบบส่งต่อและติดตามผลการรักษา^๑

หลายการศึกษาที่ศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยวัณโรคและการป่วยเป็นวัณโรค ดังเช่น การศึกษาของสุพพิตธิดา แสงทอง^๒ พบว่าการรักษาที่ล้มเหลวส่วนหนึ่งเป็นผลจากตัวผู้ป่วยเอง เช่น ผู้ป่วยไม่มีความรู้เรื่องการปฏิบัติตน เมื่อป่วยเป็นวัณโรค ขาดความเข้าใจในความจำเป็นของการรักษาโรครอย่างต่อเนื่อง โดยคิดว่าหายดีแล้ว จึงไม่ต้องมารับยารักษาต่อเนื่องให้ครบ ขาดความตระหนักในการเจ็บป่วยของตนเองทำให้ไม่มารับการรักษา และรับประทานยาไม่ต่อเนื่องหรือหยุดยาก่อนกำหนด หรือหยุดรับประทานยาเองโดยไม่ปรึกษาแพทย์ เนื่องจากเกิดอาการข้างเคียงหรือฤทธิ์ของยาไม่ไหวขณะรักษา สอดคล้องกับการศึกษาของสุพร กาวินา^๓ พบว่าสาเหตุที่ทำให้อัตราความสำเร็จของการรักษาไม่ถึงเป้าหมายนั้น เนื่องจากมีผู้เสียชีวิตระหว่างการรักษาสูง และการขาดยาระหว่างการรักษาของผู้ป่วย วัณโรคยังสูง ซึ่งปัญหาการขาดการรักษายังก่อให้เกิดปัญหาเชื้อดื้อยาตามมา ผู้ป่วยสามารถแพร่กระจายเชื้อวัณโรคคือยาให้กับบุคคลในครอบครัวและชุมชนได้ นอกจากนี้ในต่างประเทศ ก็มีรายงานการศึกษา ในเรื่องการรักษาหายของผู้ป่วยวัณโรคด้วย ดังเช่นการศึกษาของ Peter MacPherson^๔ พบว่า การค้นหาผู้ป่วยโดยผลการตรวจและการรักษาอย่างรวดเร็ว โดยใช้กลยุทธ์ DOT จะช่วยลดการขาดการรักษาในผู้ป่วยวัณโรค และการศึกษาของ Bernard N Muture^๕ พบว่า อดีตประเทศสหภาพโซเวียตอื่นๆ เช่น ลัตเวีย, รัสเซีย, มอลโดวา, เอสโตเนีย, อาร์เมเนีย และจอร์เจียมีปัจจัยเสี่ยงทางสังคม เศรษฐกิจ และอาการทางคลินิก มีความเกี่ยวข้องกับการขาดการรักษาในผู้ป่วยวัณโรค รวมทั้งการศึกษาของ Sophia Vijay^๖ พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขาดการรักษาจากตัวผู้ป่วยเอง เช่น อาการไม่พึงประสงค์จากยาและแอลกอฮอล์ การให้ความช่วยเหลือ เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับวัณโรค สร้างความไว้วางใจและการสนับสนุนจากแพทย์และพยาบาลให้มากขึ้น จะช่วยลดการขาดการรักษาของผู้ป่วยในระหว่างการรักษา วัณโรคคือยาหลายขนาน และการศึกษาของ Hamufare Mugauri^๗ พบว่าการขาดการรักษาในผู้ป่วยวัณโรคที่ไม่ได้เริ่มการรักษา หรือระหว่างการ

รักษาเป็นเวลา ๒ เดือนหรือมากกว่า การศึกษาสาเหตุของการไม่ปฏิบัติตามการรักษา หรือการติดตามผู้ป่วยวัณโรค จะช่วยป้องกันการเกิดวัณโรคดื้อยาหลายขนาน และยังช่วยยุติวัณโรคอีกด้วย การรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอด มีหลักในการรักษาที่สำคัญคือ ผู้ป่วยจะต้องรับประทานยาให้ถูกต้องตามแผนการรักษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เป็นเวลาอย่างน้อย ๖ เดือน จึงจะมีผลให้ผู้ป่วยหายจากวัณโรคได้มากกว่าร้อยละ ๙๐ ประเด็นการขาดการรักษา ก่อให้เกิดปัญหาต่อการสาธารณสุข ได้แก่ การแพร่กระจายเชื้อวัณโรคสู่บุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะผู้ที่อยู่อาศัย ในครอบครัวเดียวกัน ผู้ที่มีความต้านทานต่ำ เด็ก คนชรา พยาธิสภาพของผู้ป่วยรุนแรงขึ้นเกิดโรคแทรกซ้อนที่ รุนแรง และเกิดวัณโรคดื้อยาหลายขนาน โอกาสในการรักษาหายลดน้อยลง ต้องเปลี่ยนยาในการรักษา ระยะเวลา ในการรักษานานขึ้น ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น เกิดการสูญเสียด้านเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อทั้งผู้ป่วย ครอบครัว สถานพยาบาลต่างๆ รวมทั้งประเทศชาติ

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพยาบาลประจำคลินิกโรกระบบทางเดินหายใจ แผนกผู้ป่วยนอกอายุรกรรมสถาบัน บำราศนราดรุร พบว่า การศึกษาในประเทศไทยมีน้อย ไม่ครอบคลุมปัจจัยที่มีผลต่อการขาดการรักษาของผู้ป่วยวัณโรค ยังไม่มีการศึกษาในสถาบันบำราศนราดรุร ที่เป็นโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านการศึกษาผู้ป่วยโรคติดเชื้อ โรคติดต่ออันตราย โรคอุบัติใหม่ อุตบัติซ้ำ ซึ่งมีแนวโน้มวัณโรคเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะวัณโรคดื้อยา วัณโรคดื้อยา รุนแรงหลายขนาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอัตราการรักษาสำเร็จ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรักษา สำเร็จในผู้ป่วยวัณโรคสถาบันบำราศนราดรุร โดยผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะนำมาวางแผนงาน วางมาตรการ ดำเนินงานการดูแล เพื่อให้ผู้ป่วยวัณโรคลดลง ลดภาวะแทรกซ้อนรุนแรงที่อาจเกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่ออัตราการรักษาสำเร็จ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรักษา สำเร็จในผู้ป่วยวัณโรคสถาบันบำราศนราดรุร

๒. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการรักษาที่มีผลต่ออัตราการรักษาสำเร็จ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ รักษาสำเร็จในผู้ป่วยวัณโรคสถาบันบำราศนราดรุร

๓. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริการที่มีผลต่ออัตราการรักษาสำเร็จ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ รักษาสำเร็จในผู้ป่วยวัณโรคสถาบันบำราศนราดรุร

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา และวิเคราะห์แบบตัดขวาง (Analytic cross-sectional survey) โดยทำการศึกษาจากเวชระเบียน สมุดลงทะเบียนผู้ป่วยวัณโรค (TB Registration ๐๓) เฉพาะผู้ป่วย ที่ขึ้นทะเบียนรักษาที่คลินิกโรกระบบทางเดินหายใจ สถาบันบำราศนราดรุร กรมควบคุมโรค กระทรวง สาธารณสุข ปีงบประมาณ ๒๕๕๙

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทราบปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการรักษาสำเร็จ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรักษาสำเร็จในผู้ป่วย วัณโรคสถาบันบำราศนราดรุร

๒. สามารถผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ช่วยพัฒนาคุณภาพงานประจำและ งานของสถาบันได้

๓. สามารถนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้ในการหาสาเหตุอื่นๆ ที่มีผลต่อการรักษาสำเร็จของวัณโรค

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

งานวิจัยเรื่อง อัตราการรักษาสำเร็จ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรักษาสำเร็จในผู้ป่วยวัณโรค สถาบันบำราศนราดรุร จำนวน ๑ เรื่อง

๔. สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ (%) (๘๕%)

- ๔.๑ เป็นประธานของคณะทำงาน
- ๔.๒ ให้ข้อคิดเห็นทางวิชาการในการจัดทำงานวิจัย
- ๔.๓ จัดเตรียมวาระการประชุมตามกำหนด
- ๔.๔ วางแผนการดำเนินงาน
- ๔.๕ รับผิดชอบดำเนินงาน และติดตามงานให้บรรลุเป้าหมาย

๕. ผู้ร่วมจัดทำผลงาน

๕.๑	นาง นัชชา	แสงวีรสุนทร	คณะทำงาน	สัดส่วนของผลงาน	๕%
๕.๒	นาง เสาวลักษณ์	อภิสุข	คณะทำงาน	สัดส่วนของผลงาน	๕%
๕.๓	นาง อุไรพร	แสงมณี	คณะทำงาน	สัดส่วนของผลงาน	๕%

(ลงชื่อ).....

(นางพัชรา ตันธีรพัฒน์)

ผู้เสนอแนวคิด

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓